

ROZWÓJ EFEKTYWNEGO SYSTEMU MONITORINGU POLITYK PUBLICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Moduł społeczny

Wojciech Dąbrowa
Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego
www.rcas.slaskie.pl
Wydział Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Milówka, 21 stycznia 2015 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Śląskie
Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Skład zespołu badawczego

Zespół badawczy:

Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego

- Wojciech Dąbrowa
- Aleksandra Pitura
- Aleksandra Sekienda
- Agata Sierzchała

Konsultant:

Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa

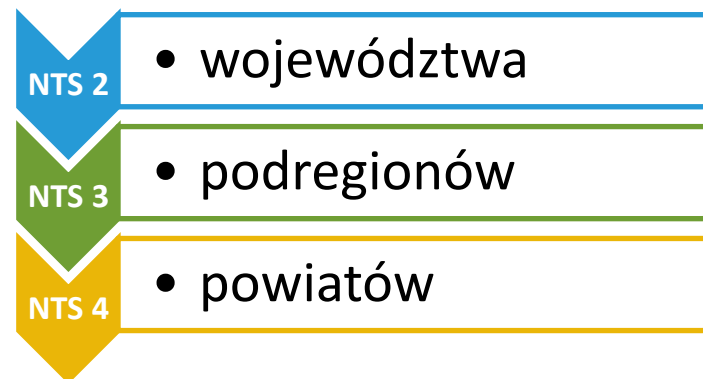
- dr Aleksander Wolski

Charakterystyka modułu społecznego

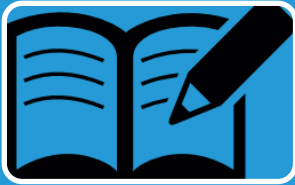
Badania wchodzące w skład modułu społecznego mają na celu zlokalizowanie oraz zmierzenie poziomu aktywności i niedostosowania społecznego cechujących mieszkańców województwa śląskiego

Naczelnym celem analizy danych jest wskazanie zróżnicowania terytorialnego działań w zakresie aktywności bądź niedostosowania społecznego.

Zjawiska społeczne opisywane będą na trzech poziomach terytorialnych

Tematy raportów

Aktywność społeczna

Niedostosowanie społeczne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Śląskie
Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Śląskie.
Pozytywna energia

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Definicje

Aktywność społeczna:

Czynny, świadomy udział jednostki lub grupy w życiu społeczeństwa, przeważnie nakierowany na realizację konkretnego celu; podejmowanie działań mających na celu nawiązanie kontaktów z innymi jednostkami lub grupą społeczną.

(Krzysztof Olechnicki, Paweł Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 1998)

Niedostosowanie społeczne:

Sytuacja, w której jednostka lub grupa nie umie odnaleźć swojego miejsca w społeczeństwie i nie ma niezbędnej kompetencji kulturowej.

(Krzysztof Olechnicki, Paweł Załęcki, Słownik socjologiczny, Toruń 1998)

Źródła informacji – analiza statystyczna z baz danych

ROPS

- korzystający z pomocy
- świadczenia (rodzaje, odbiorcy, przyczyny przyznawania)
- system pieczy zastępczej
- ośrodki wsparcia i usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania

KWP Katowice

- przestępczość (w tym przemoc domowa)
- samobójstwa

PKW

- aktywność polityczna (bierne prawo wyborcze, czynne prawo wyborcze)

Baza REGON

- aktywne NGO`s w podziale wg ich formy prawnej

BDL GUS

- ubóstwo
- przedsiębiorczość

Źródła informacji – CATI

Aktywność społeczna wśród mieszkańców województwa śląskiego

- adresaci udzielanej pomocy,
- działalność charytatywna,
- działalność dla organizacji pozarządowych,
- aktywność niezorganizowana.

Zaufanie społeczne wśród mieszkańców województwa śląskiego

- adresaci zaufania,
- poziom zaufania ogólnego,
- poziom zaufania do instytucji.

Zarys raportu – aktywność społeczna

1. Wstęp.
2. Teoria aktywności społecznej.
3. Metodologia badań.
4. Aktywność polityczna jako jeden z rodzajów aktywności społecznej.
5. Aktywność NGO's jako jeden z rodzajów aktywności społecznej.
6. Przedsiębiorczość jako jeden z rodzajów aktywności społecznej.
7. Wyniki badania CATI w zakresie aktywności społecznej mieszkańców województwa śląskiego.
8. Wyniki badania CATI w zakresie zaufania społecznego mieszkańców województwa śląskiego.
9. [Mapa aktywności społecznej.](#)
10. Podsumowanie.

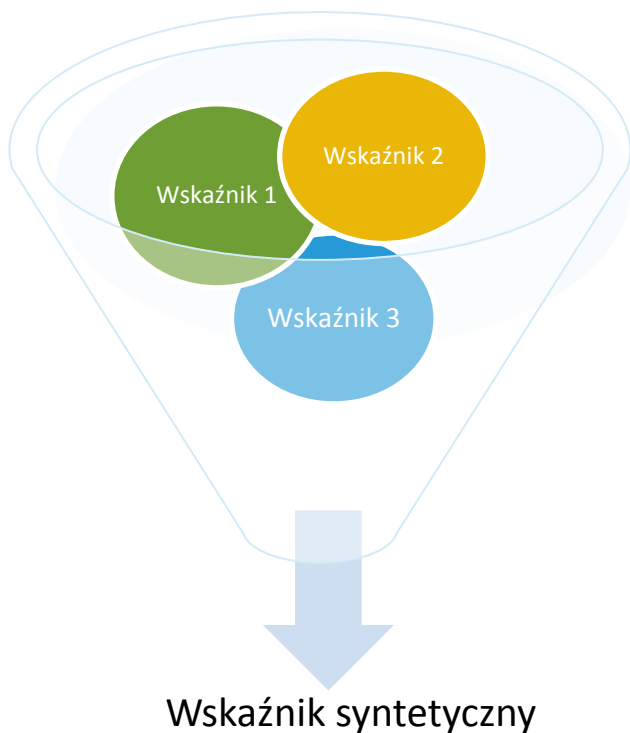

Zarys raportu – niedostosowanie społeczne

1. Wstęp.
2. Teoria niedostosowania społecznego.
3. Metodologia badań.
4. Ubóstwo.
5. Korzystający z pomocy społecznej.
6. Alkoholizm i narkomania.
7. Samobójstwa.
8. Przeszłość.
9. Przemoc domowa.
- 10. Mapa niedostosowania społecznego.**
11. Podsumowanie.

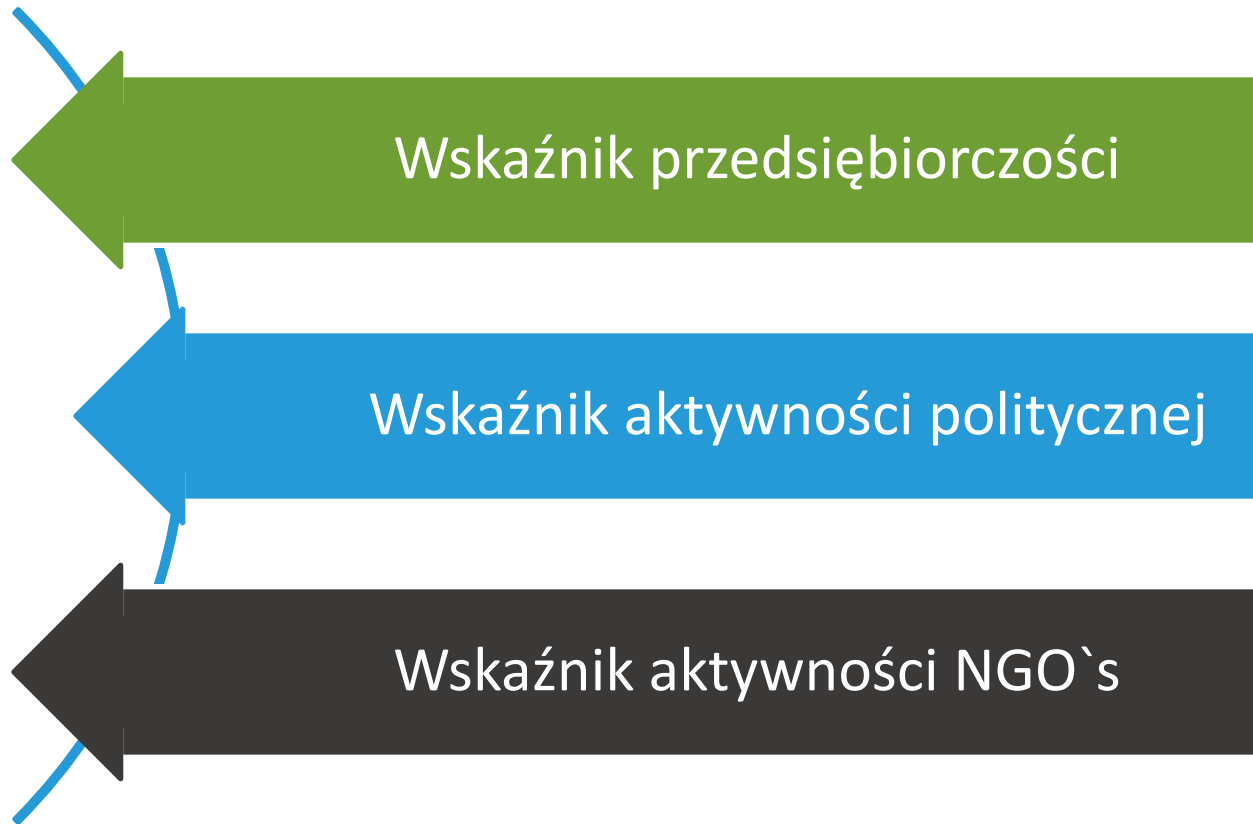
Wskaźnik syntetyczny

Budowa wskaźnika umożliwia:

- ❑ Obrazowanie skomplikowanego zjawiska bez przedstawiania wielu wskaźników.
- ❑ Jasne i klarowne przedstawienie zjawiska w pojedynczym wykresie bądź mapie.
- ❑ Proste przedstawienie rozkładu terytorialnego na mapie.

Wskaźnik aktywności społecznej

Wskaźnik aktywności społecznej - stymulanty

Wskaźnik przedsiębiorczości:

- Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym.

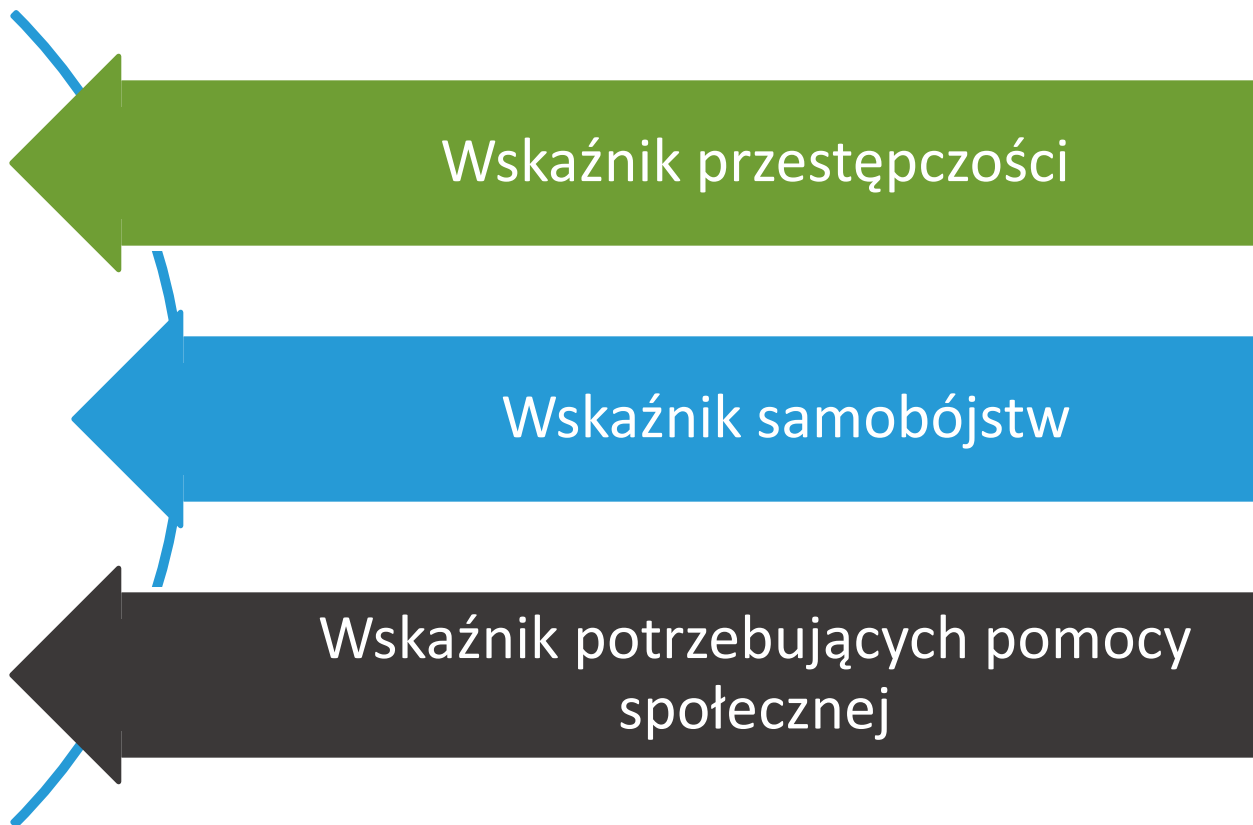
Wskaźnik aktywności politycznej:

- Liczba kandydatów do rad powiatu i miasta przypadających na 10 tys. mieszkańców
- Frekwencja w pierwszym głosowaniu wyborów do samorządu terytorialnego.

Wskaźnik aktywności NGO's:

- Liczba aktywnych organizacji pozarządowych przypadających na 10 tys. mieszkańców.

Wskaźnik niedostosowania społecznego

Wskaźnik niedostosowania społecznego - destymulanty

Wskaźnik przestępczości:

- Przestępstwa ogółem przypadające na 10 tys. mieszkańców.
- Przestępstwa kryminalne przypadające na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba kradzieży przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba włamań przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba rozbojów przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba bójek i pobić przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba uszkodzeń mienia przypadających na 10 tys. mieszkańców.

Wskaźnik samobójstw:

- Liczba samobójstw przypadających na 10 tys. mieszkańców.

Wskaźnik potrzebujących pomocy społecznej:

- Liczba osób w rodzinach pobierających świadczenia z pomocy społecznej przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba osób objętych wyłącznie pomocą społeczną w postaci pracy socjalnej przypadających na 10 tys. mieszkańców.
- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przypadających na 10 tys. mieszkańców.

Tworzenie wskaźnika syntetycznego

1. Normalizacja wskaźnika

a) Normalizacja stymulant $Z_j = \frac{X_{ij} - \bar{X}_j}{S_j}$

czyli wskaźnik znormalizowany =

wartość wskaźnika dla danego powiatu – średnia wartość wskaźnika wśród wszystkich powiatów
odchylenie standardowe wskaźnika wśród wszystkich powiatów

b) Normalizacja destymulant $Z_j = \frac{\bar{X}_j - X_{ij}}{S_j}$

czyli wskaźnik znormalizowany =

średnia wartość wskaźnika wśród wszystkich powiatów – wartość wskaźnika dla danego powiatu
odchylenie standardowe wskaźnika wśród wszystkich powiatów

2. Wskaźnik syntetyczny

Obliczanie średniej dla znormalizowanych wartości wskaźników w danym powiecie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Śląskie
Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

Śląskie.
Pozytywna energia

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sposób tworzenia map

Jednostki terytorialne zostały przydzielone do jednej z trzech kategorii:

Wysoki poziom zjawiska

Przeciętny poziom zjawiska

Niski poziom zjawiska

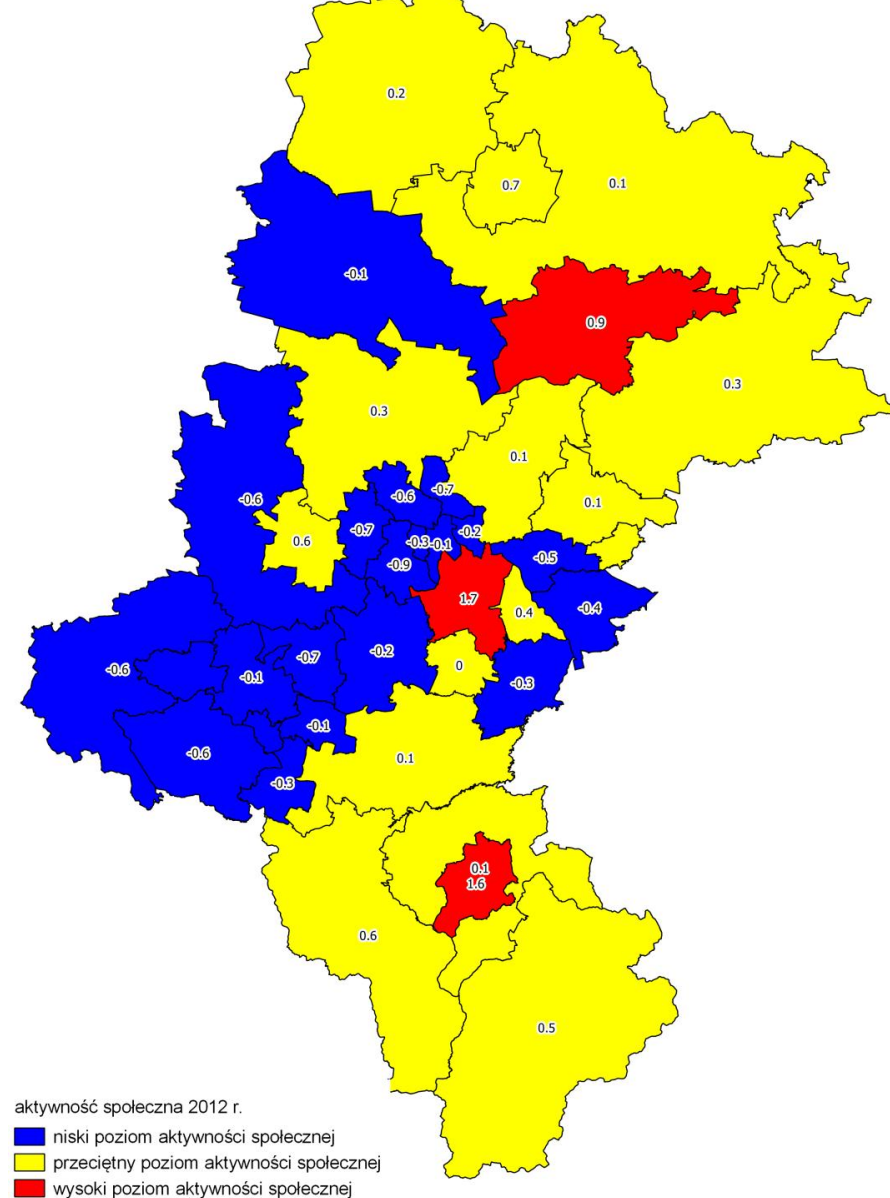
- Podział został ustalony według wartości wskaźnika syntetycznego.
- Przedział występujących wartości został podzielony na 3 równe części.

Mapa Aktywności społecznej (powiaty, 2012 r.)

Wysoki poziom aktywności społecznej:

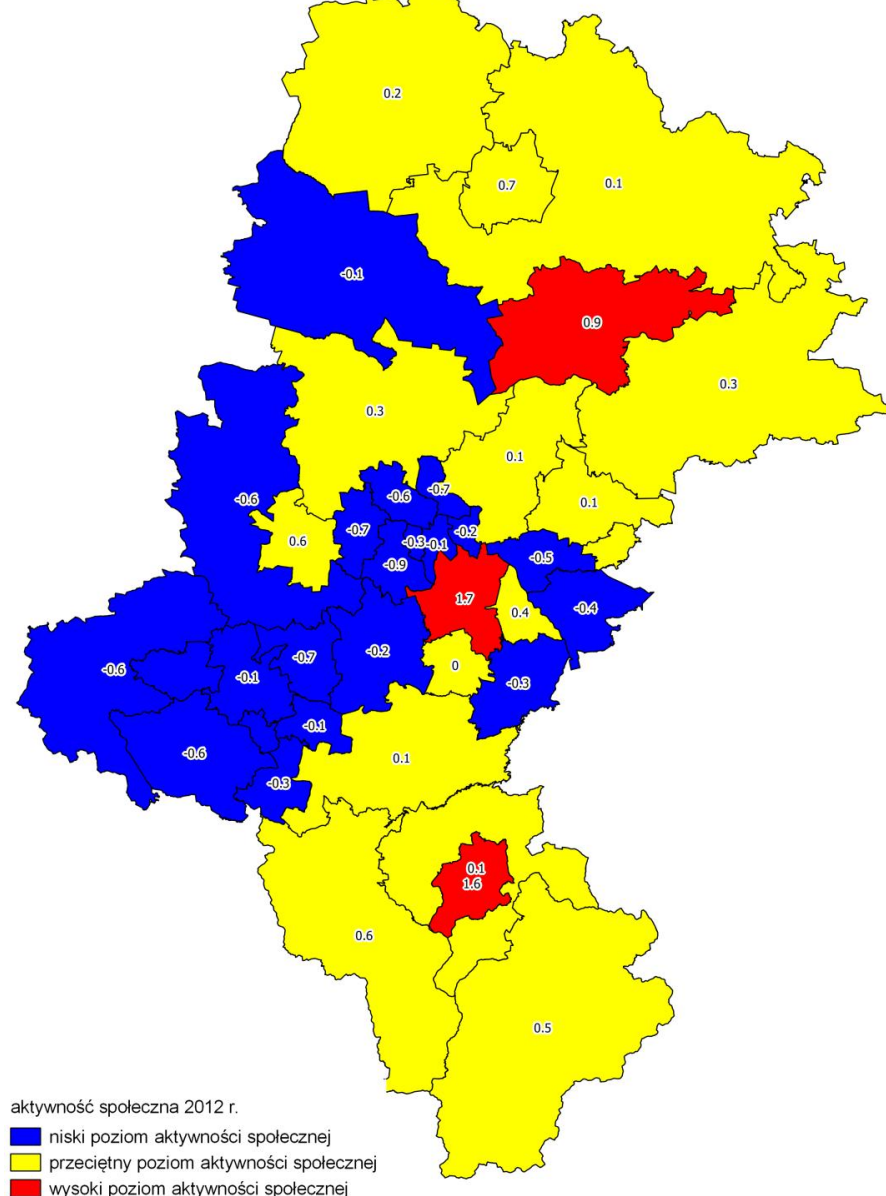
- Powiat miasta Bielsko-Biała
- Powiat miasta Katowice
- Powiat myszkowski

Mapa Aktywności społecznej (powiaty, 2012 r.)

Niski poziom aktywności społecznej występuje we wszystkich powiatach subregionu zachodniego oraz w większości miast wchodzących w skład Metropolii Górnośląskiej (poza Katowicami, Mysłowicami, Tychami, Gliwicami oraz Dąbrową Górniczą).

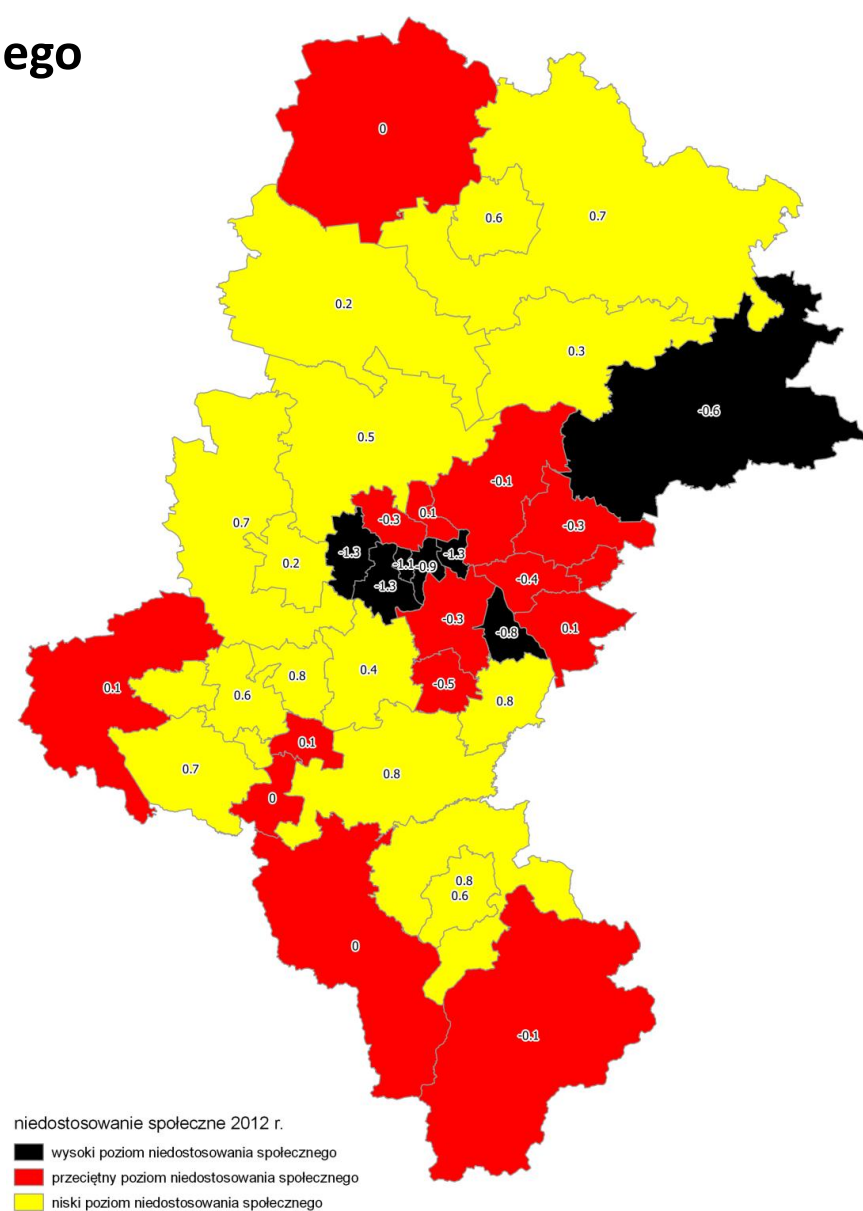
Poza nimi widoczny jest również w czterech powiatach ziemskich (powiaty: lubliniecki, bieruńsko-lędziński, mikołowski oraz gliwicki).

Mapa Niedostosowania społecznego (powiaty, 2012 r.)

Wysoki poziom niedostosowania społecznego:

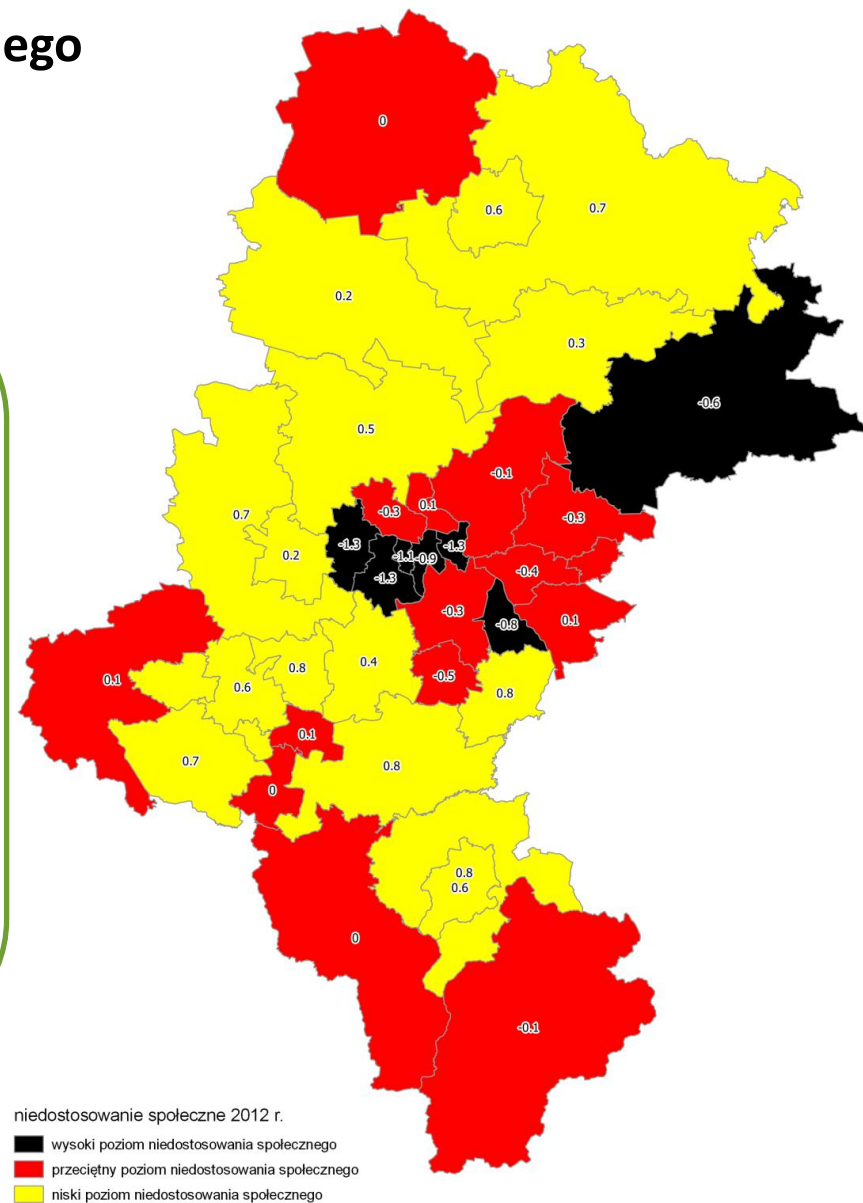
- Powiat miasta Chorzów
- Powiat miasta Mysłów
- Powiat miasta Siemianowice Śląskie
- Powiat miasta Świętochłowice
- Powiat miasta Ruda Śląska
- Powiat miasta Zabrze
- Powiat zawierciański

Mapa Niedostosowania społecznego (powiaty, 2012 r.)

Przestrzeń pomiędzy wcześniej wspomnianymi powiatami zajmują powiaty wykazujące przeciętny poziom niedostosowania społecznego.

Poza nimi przeciętny poziom niedostosowania społecznego jest widoczny w powiatach granicznych województwa śląskiego (powiaty: żywiecki, cieszyński, kłobucki, raciborski i Jastrzębie-Zdrój) oraz w Żorach.

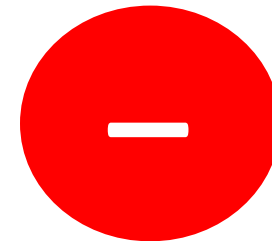

Aktywność społeczna i niedostosowanie społeczne [wnioski]

Dwa powiaty dysponują zarówno **wysokim** poziomem aktywności społecznej jak i **niskim** poziomem niedostosowania społecznego:

- Bielsko-Biała,
- powiat myszkowski.

Pięć powiatów charakteryzuje się jednoczesnym **wysokim** stopniem niedostosowania społecznego i **niskim** poziomem aktywności społecznej:

- Chorzów,
- Siemianowice Śląskie,
- Świętochłowice,
- Ruda Śląska,
- Zabrze.

Użyteczność wyników

Wyniki badań zawarte w raportach można wykorzystać jako:

- Diagnozę społeczną poszczególnych powiatów województwa śląskiego.
- Analizę potrzeb i potencjałów społeczeństwa, będących podstawą do podnoszenia jakości decyzji podejmowanych na poziomie zarówno lokalnym jak i regionalnym.
- Jeden z elementów wypracowywania stanowisk i ustalania kierunków rozwoju.
- Kryterium wyboru projektów w ramach RPO.
- Podstawę do opracowania i wprowadzenia strategii, programów, działań profilaktycznych i kampanii promocyjno-informacyjnych.
- Upowszechnienie informacji na temat sytuacji społecznej w regionie.

Dziękuję za uwagę

Wojciech Dabrowa
Regionalne Centrum Analiz i Planowania Strategicznego
www.rcas.slaskie.pl
Wydział Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Śląskie
Regionalne Obserwatorium
Terytorialne

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

